



МОСЦІЦЬКИЙ Ігнатій (Mościcki Ignacy; 01. 12. 1867, с. Межаново, нині Мазовец. воєводства, Польща — 02. 10. 1946, комуна Версуа, кантон Женева, Швейцарія, 1993 перепохов. у Варшаві) — польський державний діяч, фахівець у галузі електрохімії, фізик. Президент Польщі (1926–39). Закін. хім. факультет Ризької політехніки (1891). Під час навч. спочатку брав участь у націоналіст., а потім — соціаліст. рухах. Був одним з учасників підготовки замаху на рос. чиновників (виготовив бомбу), після невдалого виконання виїхав до Великої Британії, продовжуючи співпрацю із Закардон. союзом польс. соціалістів. Навч. у Тех. коледжі; згодом студював фізику та математику у Фрайбур. університеті (Швейцарія), де 1897–1901 й працював асист. каф. фізики. 1901–12 — тех. кер. підприємства, що виробляло азотну кислоту за розробленими М. методами; 1916 разом із К. Клінгом заснував Львів. НДІ «Метан», що існував до 1922, та видавав ж. «Metan» (від 1920 — «Przemysł Chem.»); у 1922–26 — директор комбінату азот. сполук у Кролевській Гуті (нині м. Хожув Сілез. воєводства); 1928–30 ініціював створення Держ. інституту азот. сполук у Тарнуві (нині Малопольс. воєводства; обидва — Польща). 1912–25 — звичай. професор кафедри технології неорган. хімії та тех.

електрохімії, 1915–17 — декан хім. ф-ту, 1925 — ректор Львів. політехніки; 1925–26 — завідувач кафедри тех. електрохімії Варшав. політехніки. У вересні 1939 емігрував до Румунії, у грудні того ж року — до Швейцарії. Був почес. д-ром Львів. політехніки (1926) і університету (1928). Окрім видобутку азот. кислоти з повітря шляхом синтезу оксидів азоту в електр. дузі, розробив також низку ін. важливих хім.-фіз. технологій використання нафти та газу. Як соратник і послідовник польс. лідера Ю. Пілсудського, М. тривалий час залишався «символом» режиму «санації» в Польщі, підтримував ідею незалежної України без зх. земель. Сприяв деяким українцям з Галичини долати життєві негаразди (зокрема П. Франку).

Основні праці

O stratach dielektrycznych w kondensatorach // Roczn. Akad. Um. w Krakowie. 1904; Über Hochspannung-Kondensatoren // Elektrotech. Z. 1904. Bd. 26; La production de l'acide azotique au moyen de l'air // Revueelectrique. 1907. T. 8; W sprawie azotowej w Polsce // Metan. 1919. № 3; Najważniejsze warunki celowej rozbudowy przemysłu chemicznego w Polsce // Przemysł Chem. 1923. № 7; W sprawie produkcji stężonego kwasu azotowego w Polsce // Там само. 1925. № 9.

Рекомендована література

1. H. Cepnik. Ignacy Mościcki Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Zarys życia i działalności. Warszawa, 1933;
2. Cz. Ścisłowski. Prezydent Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki jak badacz naukowy i wynalazca. Płock, 1934;
3. L. Stolarzewicz. Włodarz Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki. Człowiek Uczony. Warszawa; Katowice, 1937;
4. A. Chojnowski, P. Wróbel. Prezydenci i premierzy Drugiej Rzeczypospolitej. Wrocław; Warszawa; Kraków, 1992;
5. S. Nowinowski. Prezydent Ignacy Mościcki. Warszawa, 1994;
6. H. Lichocka. Ignacy Mościcki. Radom, 2011.

Л. О. Зашкільняк

Бібліографічний опис:

Мосціцький Ігнатій / Л. О. Зашкільняк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-68731>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).